

ناموسمان نه چي! (کورتہ چيروک)

rahmayub@yahoo.de

ناژوان و سهرشيو که خوشکن و دوو سئ سائیک نه بی مه مکيان ده سگره بووه * رۆژانه له کۆلان له گه ل دهسته کچه هاوړیکانیاں یاری و گالته و گه پ و کووړینی ده که ن و سهر ریگا به کووړان ده گرن و مه ته له کیان پیندا ده دان. نه مه کار و پیشه ی دووانیوه رۆیا نیا نه. نه م دوو خوشکesh ههر وهک باقی هاوړیکانیاں ههر که نه خویندنگا دینه وه ههر کامه یان ده چنه وه مال و کیف و کتیبه کانی مه کته بیان فریده ده نه گۆشه یه کی ژووره که یان و به په له پروسکه بی نه وه ی دستیان بشون نان و

چای نیوه رۆیا ن ده خون و هه م دیسان ده چنه وه ژووره که یان و ساکی ورده واته کچینییه کانیان له شانیاں ده که ن و ده چنه وه کۆلان بۆ لای هاوړیکانیاں تا نیواره. زور جار شه و درهنگان ده گه ریته وه مال. هه ندیک جار له حیوه ت خیرا چوونه دره وه دا هینده به په له نان و چاکه یان نه خون که باوکیان هاواری لی په یدا ده بی و لییاں نه که ویتته پرته و بۆله و به ورته ورت له بهر خو یه وه نه تی، ده فهرموو له به یانییه وه خه ریکی سازکردنی نه م خون و خواردنه م و نه وانیش ناوا به بی منه ت و له توئی چوند خووله کدا هه تی ده لووشن و ده رۆن. نه و جار روویان تی ده کا و پییا ن نه تی ده رۆله خو نیوه به ناشوکی نه بی خوینده وارن، نانه که تان به هیواشی و نیسراحت و له سهرخو بخون با لانیکه م خواردنه که به پشتانا نه رواته خوار، خو رۆله نیوه هینده به په له ده یخون ناچیتته سکتان، نه چیتته پشتتان! نه وانیش به باوکیان پیده که نن و گالته ی پی نه که ن و خودا خودایانه زوو پاروی نان بخون و برۆن. نیتر باوکیک که نه خوینده وار بی و ته واری رۆژ له ماله وه چه پس و خه ریکی کاری ناوما ل بی، ههر نه وه نده ی تی ده گات، چوو زانی که له ش قتووی خالی نییه که ههر جار و خواردن له قووړینیکی نه و قوتووه بووه ستیتته وه. باوکیان ته نانه ت وشه یه کیش نازانیت بخوینیته وه و نه ژماردن و نه خویندنه وه ی سه عات و کاترمیر و نه هیچی دیکه، هه موو ژیا نی له کوونجی ماله وه بووه و کاتی خوی دایکی نه یه یشتووه بخوینیته. ناخر نه وکات خویندن بۆ کووړ عه یب بوو و ههر چی باوکی و تبووی، واته باوه گه وری ناژوان و سهرشيو به دایه گه وریانی و تبوو، ژنه که با نه م کووړه ش (باوکی ناژوان و سهرشيو) وهک من بی سه واد نه بیته و با بیخه ینه بهر خویندن، دایکی گوئی پی نه دابوو و وتبووی نه ی سبه نیته ولامی دهر و دراوسئ چی بده ینه وه؟ نه ی ولامی خوا چۆن به ینه وه، کووړ به خه ینه بهر خویندن؟ نا شتی وا له من و کووړی من ناوه شیتته وه، سبه نیته نه چیتته مائی ژنه که ی و مال و مندا لدار ی نه بی فیر بیت، نه وه کچه کان نه خونین و نیتر زیاترم ناوی منیش، نه مه قسه ی دایکی بووه! نیتر نه وه بوو ههر وا به نه خوینده واری مابوو وه و تا شوی به م ژنه (دایکی ناژوان و سهرشيو) کردبوو و مایان پیکه وه نابوو و نیستاش دوو کچ و کووړیکان هه یه. ناژوان و سهرشيو ههر دوو کچه که ده خونین و دایکیان زوریان پیوه نه نازیت و باوکیشیا ن وهک پیشه ی هه موو باوکیک نه مرئ بۆ کچه کانی و دایمه کاره خرا په کانیان لای دایکیان و دهر و دراوسئ بۆ پاسا و ده کات. کووړه که ش که سمکوی ناوه به حوکی دایکیان که سهرپه ره شتی ماله بوی نییه بخوینی و نه بیته وهک چاره نووسی باوکی بیته مآلدار و ماوه یه کی تر کچیکی سه گباب دیتته خوازینی و نه بیات، نیتر بۆ بخوینی؟ نه مه قسه ی دایکیه تی.

دیسانه وه نیوارییه و هه وا به ره و تاریک بوون نه روات و ناژوان و سهرشيو هیشتا نه هاتوونه ته وه مال، وهک زور رۆژانی دیکه. دایکیان که هیلاک و ماندوو له دووکان و کار و کاسپی گه راوه ته وه به ته مایه هه ندیک باخچه که خاوین کاته وه و توژیک ناو به گوول و ته ره تیزه و شویت و په یحانه کاندای بکات، چوونکه نه مرؤ هه وا زور گهرم بووه و

باخچه که بی ناوه. نهوجار دووشیک بگری و پاش نانی ئیواری زوو بنویت، چوونکه بهیانی نه بییت زوو پرواته دهر. سبهی نه بی پیش کردنهوی دووکان هه ندیک کار و باری دیکه ی هه یه جی به جییان بکات و به ته مابوو داوا له کچه گه وره که ی واته ناژوان بکات که سبهی نه چیتته وه بو خویندنگا و یارمه تی دایکی بدات و بروات دووکانه که بکاته وه تا نه م کاره کانی ته واو نه کات. به لام خو نه ناژوان و نه سه رشیو هیچیان نه هاتوونه وه مال تا ئیستا و نازانیت تا که ی نه بییت ماتلیان بیت و له بهر خویه وه ههر به سه ر میرده که یدا پرته و بو له یه تی و نه ئی من وتم با یه ک له کچه کان نه خوینن و یارمه تی من بهن له کار و کاسبی و دووکانداری دا، پیاوه که تو ههر ده له ی نه بییت بخوینن و ههر پاساوی نه م خویندنه یان ده که ی!

کاتی خواردنی شه وه و باوکی مال که له سه ر سه ره ماوه ته وه و نه ویش ماتلی کچه گانه بیته وه و پارووه نانی بخون، نه ئیت، وه یش، جا من چوون دینم کچه گانم به نه خوینده واری به میننه وه، نه ی سبه ینی که پیاویان هیئا، مال و مندال چوون به خیو که ن؟ نهوجار کوا نه وه کیشه یه تو هه ته، به یانی سمکو به ره له دووکان داینی تا کاره کانت ده که ی و نهوجار بینیره وه مال. دایکی مال دهنگی بهرز نه کاته وه و نه ئی چوون شتی وا نه بی؟ من سبه ینی سمکو به ره م بو دووکان، نه ی دهر و دراوسی دووکانه گانم چیم پی ده ئین؟ نه ی تو نازانی حاجی نه جبه یی دراوسی دووکانم دوو کچی لات و به ره لای هه یه و نه وانیه چاویان سمکو بگری و دهستی بو بهرن؟ نه ی نه م نابروو چوونه چوون سبه ینی بکرمه وه؟ نه ی بیجگه له مانه، پاشان له دووکانه وه چوون به ته نیا به ره و ماله وه بینیره وه؟ نه ی چه تیوه سایق تاکسییه ک بیرفیننی و دهستی بو دریز کات، هاوار بو کوئی به رین تازه و دووا؟ خو که س نییه له گه ئی بینیره وه و باوه ریشم به که س نییه کووره زه عیفه یه کی عازهب به مه ده ستییان. به لکوو زوو خوازینی که ریک بیت و پرواته ماله ژن و نه کوئمان بیته وه! کوور له مالدا وه ک باری زیاد ی وایه، نابروو و شه ره فی من له کایه دایه، چوون یاری به شه ره ف و نامووسم ده که م؟ جا سبه ینی که نابرووم چوو مه گه ر مه کمم بیرم*!!

سمکو که نه م قسانه ی دایکی نه بیست و دئی به خوئی دانمه ا و شه رمی له دایکی ده کرد، سه ری داخستبوو و به شه رم و نه فاس نزمیه کی زوره وه به خیرایی وه ک نه وه بیه ویت قسه یه ک که دئی گرتوو له کوول خوئی بکاته وه به حاله تیکی عه سه بییه وه وتی، ده ی دایه گیان نه گه ر منتان نه ده بیست بوچی درووستتان کردووم؟ خو منیش بنیچه وام*، بو بی ریزیم پی ده که ن؟ ناشینن بخویننم و بچمه لای رفیقه گانم و یاریان له گه ل بکه م و نه مه چیه کوورم، نه ی بوچی بو ناژوان و سه رشیو هیچ نائین و نه وه نیزیک نیوه شه وه نه هاتوونه وه، نه مه چیه نه وان کچن. سمکو نه مانه ی وت و دئی پر بوو و به په له له سه ر سه ره که رای کرد و بی نه وه ی سه ره که کو بکاته وه و قاپه کان بشوا، چووو ژوره که ی و له پشته وه ده رگای له سه ر خوئی داخست، با که س نه چیتته ژوو.

باوکی که دئی بو سمکو سووتابوو و خوئی نه م نازار و بی حورمه تیانه ی به دریزایی ته مه نی خوئی چیشتبوو، به به زه بییه که وه وتی ده نه ری ژنه که راست نه کات، با سمکوش به دهردی من نه چیت و بی سه واد نه مینیتته وه، زوره یی رفیقه کانی نه خوینن، ههر تو و چه ند ژنی دیکه ن، ناهیلن کووره کانتان بخوینن. تخوا نه مه وه زعه منی تیام؟ نا ته واوی روژ له ماله وه م وه ک کویر وام، خو سه وادی هیچم نییه و بوخوم خه ریکی کاری ناو مالم و به دهردی خو مه وه نه تلیمه وه به م روژگاره، ده ی با سمکو وه ک منی لی نه یات. زور له و پیاوانه ی هاو ته مه نی من که شویان کردوو، خویندنه وه فیبر بوون و ژنه کانیان له گه ل خویان ده یانگین و سه عات و نه نگوستیله و که واپانتوئیان بو ده کین و بو شوینی خوش خوش له گه ل خویان ده یانبه ن و نه توش ژنی و نه وانیش ژن، منی خیره دیویش پیاوم و نه وانیش پیاو. ده ی من به دهردی خوم هه لکوورماوم و ته حه موولی نه م ژیا نه ده که م، ده با ههر هیچ نه بییت چاره نووسی کووره که مان، سمکو، نه بی به چاره نووسی منه وه. لانیکه م نیزنی بده بخویننی و با بچیتته دهره وه و هه ندیک بای بائی خوئی با و

چوار کووری رفیقی خوی بیینی و با کچیکیش بنا سیت، چیبیه خو نه میش لاه و با چاوی بکریتهوه و سبهی شوی کرد و چووه مائه ژن، با زوو نه توری و بیتهوه. با توری شت له هاوته مه نه کانی له دهرهوه فیبر بی، خو به ناشوگری نایم من هیچ نازانم فیبری سمکوی کم، با له خه لکی دیکه و کوورانی هاوته مه نه خویهوه شت فیبر بی...! با دوو کچیش بیینی و سبهی یه کیک بزانی نیمه کوورمان ههیه و بین بو خوازیینی و داواکاری! یا نه تهوی کووره کت به قهیرهیی بمینی و بترش؟

نالهم قسانهیا بوون که ناژوان و سهرشیو هاتنهوه مال. خواردن هه مووی سارد بوونهوه و هه موو نانیان خواردووه بیجگه لهم دوو کچه و سمکوش که تورا و نانی بو نه خورا، "باوکی بمری" باوکی له بهر خویهوه نه لی. نهوجار سهری بهرز نه کاتهوه و دهیهویت لیپرسینهوه له کچهکان بکات که بوچی دیسان درهنگ وهخت هاتوونهوه مال، بهلام دایکیان که قسه کهری مائهوهیه و تا نهو هه بییت کس بوئی نییه قسه بکات، لیی پرسین که له کوی بوون و بو وا درهنگ هاتوونهوه مال؟ ناژوانی کچه گهوره که بهینی په نه کانی به دووکه لی جگه ره زهره هه لگه پراون بی نهوه زور گوی به پرسیاره کهی دایکی بات، رووی کرده باوکی له سهر سفره که و لیی پرسی، نه ری بابیه هیچت بو داناوین بیخوین؟ زورمان برسیه. دایک که هیشتا ماتلی و لامه کهی خوی بوو وتی، مادام هینده بی گوی، نه مشه و بوت نییه نان بخوی و سبهینیش ناچیتهوه خویندن، له دووکان نیشم پینته و نهوجار رووی کرده سهرشیو و پرسی تو و لامت چیبیه؟ تو ش نه تهوی وهک خووشکه گهوره کت بی نه ده بی بکهی؟ سهرشیو که هه ندیک له دایکی نه ترسا، وتی نا دایه گیان له گه ل رفیقه کانمان بووین و مائیکی تازه بوونه دراوسیمان، دوو کووری جوانیان ههیه، من و ناژوان و هاوریکانی دیکه مان دهوریانمان دابوو، به لکوو بیانکهینه رفیقی خو مان، بویه وه درهنگ که وتین. دایکیان که نه مهی بیست، وتی نای خوا هاوار ناخر زه مانه، ناخر نه مه چ بنه مائه یه کن بوونه دراوسیی نیمه، که کووره کانیان تا درهنگ وهخت له دهرهوه له گه ل کچان کایه و یاری ده سله ملانی ده کهن؟ ناژوان که ورده ورده دهستی کردبوو به خوارده سارد بووه که بی نه وهی کوی به دایکی بدات که خواردنی نه مشهوی لی قه دهغه کردبوو، له سهر سفره کهوه دهنگی بهرز کردهوه و به دایکی وت، دایه گیان دنیا گوراوه، ههر تو کووره کت له جهوت کوون نه شاریتهوه، خه لکی دیکه پینشکه وتوون و له بیری داهاتووی کووره کانیانان و ریگای چوونه دهرهوه یان پی ده دن، خو هه موو کس وهک تو نین و زه مانی کون به سهر چووه!

لهو کاته دا باوکه داماره که یان که ده سه سیریکی له سهری پیچابوو و ههر پیشی به خویدا دهرهوه ناخیکی هه لکیشا و وتی کچهکان پیش نیوه منیش ههر نهو باسه م بوو له گه لی، وتم ژنه که با سمکو بچیته دهرهوه و نیزنی به بخوین، بهلام خو هیچ ناچی به گوی نه ژنه دا، ته نانهت ناماده نییه سبهی بیبات بو دووکان و چهند سه عاتج دووکانه کهی به دیارهوه به جی بیلی، له ترسی کچهکانی حاجی نه جیبیه و ژنه سایق ته کسی و نازانم کی و کیی ترا ناخر با نهو کووره دلی نه شکئی نه وهتا نه مشه و له داخی قسه ناخوشه کانی دایکی چوته ژوره کهی و دهرگای له خوی داخستووه و حاجه ته کانیشی نه شت، هه موو نه بی بوخوم بی که م! سهرشیو کچه چکوله تره که به باوکی وت، دهی قه ی ناکا بابیه گیان، نه مشه و تو و سمکو پشوویه ک بدن، من و ناژوان سفره که کو نه کهینهوه و زهره کانی نه شوین، به یانیش بوخومان له گه ل سمکو قسه نه کهین و هه ندیک دلخوشی نه دهینهوه. باوکی په ریبه ناو قسه کانی سهرشیو و وتی جا من چون دینم کچه کانم قاپی بشون، سبهینی سمکو نه یان شوات. ناژوان هاته قسه و وتی نا بابیه گیان قه ی ناکا، نیمه نه مشه و نه یان شوین، خو کس نامانیینی و لی مانگه ری، به لکوو دایه ش رازی بی به وهی که نیزن بات به سمکو، دهست بکا به خویندن. دایکیان که کچه بچکوله کهی خوش دهویست، بهلام له ناژوان تووره بوو، پینشتریش زوری بیر لهو بابته ی خویندنی سمکو کردبووهوه و قه ناعه تی به خویندنی کور و چوونه دهرهوهی له مائه وهی نه هی نا بوو و بوئی

ههزم نهدهکرا. بهلام نهمشهو وهک شتیک ههندیک جیاواز بوو، بویه پرووی کرده سهرشیو و وتی نهگهر وهعدم پئ بهیت که له مهکتبه له دهرهوهی مالیش، له کۆلان و شهقام ناگات له براهت دهبن، نهوه سمکۆ نهتوانی سالی داهاتوو ناو بنووسی بۆ خویندن، نهبن به ههردووکتان ناگاتان له براهتتان بن، قسهی سووک نهیاتهوه سهرمان و من تهحهموولی نابروو چوونم نییه، جا مهگهر سهری خۆمان ههنگرین و لهشاره برۆین، نهگهر قسهمان بیتهوه سهر. هیشتیکی وهکوو شهرهف و نامووس نییه لهم سهردهمه. بۆ دایک هیج لهوه ناخۆشتر نییه که کوورهکهی قسهی نامووسی بییتهوه سهری و پیش شوو کردن لهگهڵ کچان تیکهڵ بن. وهعدم پئ دهن ههردووکتان به باوکیشتانوه، که ههر بۆی نهپارینهوه، سبهیرۆژ قسهمان نایاتهوه سهر؟ ههر سیکیان وهعدی پئ دهن و نهویش رازی نهبیت و نهلی کهواته سمکۆی کوورمان نهتوانیت سالی داهاتوو بخوینتی! ئیتر بهمجۆره دایکی سمکۆ دلی نهرمتر نهبیتهوه و نهمه ههنگاوه یهکهمهکانییهتی بۆ نهوهی دونیا بهس به رهش و سپی نهبینی و دلی بکاتهوه بۆ نهوهی نه راستییه فهبوول بکات که کووران و باوکانش دلیان ههیه و مافی خۆبانه لهم نیزامه ژنسالارهدا وهک مروّف و بنیچهوا سهر بکرین. لهم ناخرانهدا له تلویزیۆن کووران خۆیان نیشان دهن که خهریکی رهقس و سهمان و تهناهت کووریکی پیشاندهدا که گۆرانی نهخویند! نهمش بهرهو نهوه دهچ که جیهانی دایکسالاری بهرهو لاوازی و یهکسانی بروات و پیاوانیش ههندیک به مافه رهواکانی خۆیان که ژنسالاری ژیر پنی ناو، بگهن و ماسکولینیزم پهره بستینیت و پیاوان و کوورانی ماسکولینیت و پرای کۆمهتیک له ژنانی یهکسانیخواز رۆژ لهگهڵ رۆژ بهریان زیاتر دهبیت و زیاتر دینه ریزی نهم خهباتهوه له دژی نیزامی بیرهجم و نایهکسانی ژنسالاری!!

- له کوردهواریدا که کووران بهرهو بائغی دهچن و تووکی دهمووچاو دهر دینن، پیمان دهلین سمیلیان گووگره بووه یا خهریکه گووگره نهبیت و به کچانیش دهلین مهکیان خهریکه دهسگره ببیت یا دسگره بووه، واته بائغ بوون و کاتی کچینی و کوورینیانه!
- پیاو که نابرووی چوو نهلی مهگهر سمیلیم بتاشم، ژن نهلی مهگهر مهکم بپریم!!
- بنیچهوا، پیچهوانه بنییادهم یا بنی آدم. له کۆمهنگای پیاوسالاریدا بنییادهم باوه و لهم کۆمهنگایه من دروستم کردوو، ژنسالارییه و بنیچهوا باوه!!

23ی جۆزهردانی 2711